



CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNȚEPRINZĂTOR

Nr. 38-02-11705

Chișinău

30 decembrie 2020

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

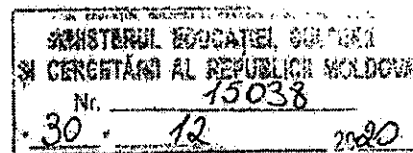
În temeiul prevederilor art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, art.19 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și atribuțiile stabilite în pct.34 din Regulamentul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, se remite *Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la proiectul de lege cu privire la învățământul dual.*

Anexă: 1 filă

**Secretar general adjunct al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

Roman CAZAN

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2020.12.30 10:22:58 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



EXPERTIZA

Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

Prezenta expertiză este acordată în temeiul art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019.

Titlul actului examinat:	Proiectul de lege cu privire la învățământul dual
Autorul (autoritatea), persoana responsabilă:	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova Gîncu S., șef Direcție învățământ profesional tehnic
Evaluarea documentului de analiza a impactului	
Examinat în ședința Grupului de lucru la data:	17 decembrie 2020
Concluzia: Analiza impactului corespunde parțial cu cerințele și rigorile Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, în special nu este argumentată oportunitatea/necesitatea intervenției. Analiza se susține cu condiția ajustării și perfecționării documentului în conformitate cu obiecțiile și recomandările expuse.	
Evaluarea proiectului de act normativ	
Examinat în ședința Grupului de lucru la data	01 decembrie 2020
Concluzia: Proiectul conține unele norme contradictorii cu principiile de reglementare ale activității de întreprinzător, necesită modificări/completări întru conformarea principiilor de reglementare a activității de întreprinzător. Se susține cu condiția luării în considerație a obiecțiilor/recomandărilor expuse.	
Comentarii, obiecții, recomandări:	
<p>Întru conformarea principiilor de reglementare a activității de întreprinzător, dar și cadrului legal în vigoare aferent derulării procesului de învățământ dual în Republica Moldova, care stabilește că Camera de Comerț și Industrie din Republica Moldova contribuie la "organizarea învățământului profesional și ridicarea calificării de întreprinzător a membrilor săi", și nu prevede atribuirea unor funcții de avizare/certificare a activităților derulate în acest proces, ori acestea se consideră având caracter de act permisiv, conform calificărilor stipulate în art.2 al Legii 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, se recomandă revizuirea atribuțiilor Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none">- la art. 10 (2c): "avizează curriculumul la meserie/profesie sau specialitate în învățământul dual";- la art. 10 (2d): "instituie o Comisie (Comisia de verificare a conformității)care verifică și constată conformitatea unității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământul dual...";- la art. 10 (2e): "elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul învățământului dual raportul privind conformitatea unităților care intenționează să participe în procesul de formare profesională prin învățământ dual";- la art. 10 (2f): "întocmește și gestionează Registrul unităților în învățământul dual ...";- la art.16 (2): "...Comisia de verificare a conformității, în conformitate cu regulamentul aprobat de către Camera de Comerț și Industrie, constată capacitatea unității de a satisface condițiile pentru organizarea programului de formare profesională prin învățământ dual și competențele generice și profesionale...." <p>Extrasul din Procesul-verbal nr.41 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din data de 1 decembrie 2020 se anexează.</p>	

Secretar general al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru
reglementarea activității de întreprinzător

Roman CAZAN

EXTRAS
din PROCESUL-VERBAL nr.41
al ședinței Grupului de lucru Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
(ședință online)

1 decembrie 2020

Au participat :

Membrii Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

- | | |
|----------------------------------|---|
| Vladislav Caminschi | - director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, vicepreședintele Grupului de lucru |
| Marina Bzovii
(Adrian Servan) | - director executiv al Asociației Naționale a Companiilor din Domeniul TIC |
| Ana Groza | - director executiv al Asociației Investitorilor Străini (FIA) |
| Carolina Linte | - director executiv al Asociației Patronale Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte” |
| Diana Russu | - șef al Direcției susținere și promovare a membrilor Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova |
| Elena Bejenaru | - director executiv al Federației Patronale a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT” |
| Victor Baciu | - consultant de politici, Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova” |
| Valentina Chiper | - șef al Secției reglementarea mediului de afaceri și întreprinderi mici și mijlocii, Direcția politici economice și mediul de afaceri, Ministerul Economiei și Infrastructurii |
| Roman Gapeev | - șef al Serviciului transport feroviar, Direcția transport, Ministerul Economiei și Infrastructurii |
| Alexandru Leonte | - consultant principal în Direcția urbanism, construcții și locuințe, Ministerul Economiei și Infrastructurii |
| Maria Nagornii | - șef al Direcției politice de prevenire a poluării și evaluării de mediu, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului |
| Vitalie Dragan | - șef al Direcției politice în domeniul medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animalieră, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului |
| Victoria Ciorbă | - consultant principal în Direcția avizare acte normative, Ministerul Justiției |
| Alexandru Tocarjevschi | - șef al Direcției politice în domeniul ordinii și securității publice, Ministerul Afacerilor Interne |
| Svetlana Nunu | - consultant principal în Direcția acte guvernamentale, Cancelaria de Stat, secretarul Grupului de lucru |

Responsabili din cadrul autorităților publice centrale:

- | | |
|--------------------|--|
| Marina Golovaci | - Secretar de stat al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale |
| Gheorghe Gorceag | - șef serviciu politici medicamente și dispozitive medicale, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale |
| Elena Chițan | - șef Secție medicamente, Compania Națională de Asigurări în Medicină |
| Olga Ursache | - consultant principal în Direcția politici în domeniul biodiversității, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului |
| Daniela Șorahmetov | - consultant principal în Direcția administrație publică, Cancelaria de Stat |
| Tatiana Cunețchi | - Prim-director adjunct al Agenției Servicii Publice |
| Pavel Șincariuc | - șef adjunct al Departamentului management servicii publice, Agenția Servicii Publice |
| Silviu Gîncu | - șef Direcție învățământ profesional tehnic, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării |
| Tatiana Petrache | - consultant superior, Direcția infrastructura comunicațiilor, Ministerul Economiei și Infrastructurii |
| Andrei Gavrisi | - Director al Instituției Publice „Serviciului Național de Management de Frecvențe Radio” |
| Igor Vilcu | - Director general adjunct al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor |
| Cristina Grădinaru | - șef adjunct al Direcției juridice, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor |
| Viorica Botnari | - Direcția juridică, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor |
| Tatiana Rotari | - director al I.P. Laboratorul Central Fitosanitar |
| Diana Curchi | - director al I.P. Centrul Republican de Diagnostică Veterinară |
| Lucia Gherdelescu | - director al I.P. Laboratorul Central de Testare a Băuturilor Alcoolice/Nealcoolice și a Produselor Conservate |
| Adrian Gorodenco | - șef al Departamentului supraveghere energetică, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică |
| Alexandru Tagadiuc | - specialist principal în Secția documente normative și supraveghere energetică, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică |
| Daniel Chiviriga | - șef Secție reglementări, Departamentul energie electrică și regenerabilă, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică |

Invitați:

- | | |
|------------------|--|
| Elena Gherbovțan | - director executiv al Asociației Patronale a Antreprenorilor de Dispozitive Medicale și Echipamente de Laborator DISMED |
| Sergiu Harea | - președinte al Camerei de Comerț și Industrie |
| Rodica Bivol | - șef al Secției învățământ dual, Camera de comerț și Industrie |
| Vitalie Băbălău | - expert în cadrul Proiectului „Promovarea învățământului profesional tehnic pentru o economie verde” |

Experți al Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare: dl Oleg Chelaru, dl Eduard Sîrbu, Natalia Crețu, Tatiana Iovv, Nicolae Boțan, Victor Ermurachi.

5(4). Examinarea proiectului de lege cu privire la învățământul dual

Autor: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Au luat cuvântul:

DI Silviu Gîncu

A menționat că analiza de impact a fost ajustată în conformitate cu cadrul normativ în vigoare, fiind completat compartimentul *Consultări*, dar și alte compartimente.

Cu referire la proiectul de lege a relatat că învățământul dual în Republica Moldova a fost lansat printr-un program-pilot la inițiativa Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și a unui agent economic. În perioada anilor 2014 - 2018 învățământul dual a fost reglementat printr-un ordin al ministrului educației cu titlu de experiment. În anul 2018, prin Hotărârea Guvernului nr. 70, a fost aprobat Regulamentul cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică în învățământul dual.

A menționat că proiectul de lege prezentat vine să reglementeze învățământul dual, în mare parte preluând prevederile Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică în învățământul dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018. Totuși, reglementarea printr-un act legislativ se argumentează prin faptul că învățământul dual va face o conexiune dintre prevederile Codului educației și ale Codului muncii, or formarea prin sistem dual presupune formarea în 2 entități: 1 – instituția de învățământ și 2 – agentul economic. În funcție de calificare prezența elevului în cadrul agentului economic este mai mare decât prezența în cadrul instituției de învățământ. Din acest considerent se consideră oportun și necesar ca reglementarea acestui statut al elevului să fie stabilit prin lege. Aceasta propunere vine și ca efectuare a analizei experienței diferitor state (Germania, Elveția, România, Serbia). Problema de bază este statutul elevului în cadrul companiei stabilit prin contractul de ucenicie, care creează o confuzie ce ține de contractul de ucenicie în învățământul dual, care prevede formarea profesională inițială, și cu contractul de ucenicie care este prevăzut de Codul muncii. Conceptul învățământului dual presupune că instituția de învățământ este prestator de servicii, se evaluează de către ANACEC pentru a primi dreptul de a presta servicii educaționale pentru anumite programe. Instituția de învățământ își împarte acest drept conform acordului de cooperare cu unul sau mai mulți agenți economici. Prin urmare dreptul exclusiv de oferire a diplomelor/certificatelor de calificare ține de instituția de învățământ și nu de agentul economic. Din această perspectivă dacă instituția de învățământ este subordonată Ministerului educației, culturii și cercetării, agentul economic nu are neapărat o subordonare. În această situație instituția de învățământ este lăsată să decidă dacă dorește sau nu să semneze un acord de cooperare cu agentul economic. La prima vedere s-ar părea că este o situație destul de benefică pentru instituție, dar apare elementul de credibilitate a instituției de învățământ față de agentul economic. În context, a menționat că este salutabilă implicarea în acest proces a Camerei de Comerț și Industrie, care s-a arătat disponibilă să reprezinte comunitatea agenților economici ce se implică în învățământul dual, prin asumarea mai multor responsabilități prevăzute în proiectul de lege.

Dna Tatiana Iovv

A menționat că nu este argumentată atribuirea competențelor Camerei de Comerț și Industrie de instituire a Comisiei pentru constatarea conformității agentului economic și avizare a curriculum în învățământul dual, în situația în care în procesul de coordonare a curriculum trebuie să fie implicate comitetele sectoriale. A remarcat că nu a fost prezentată o analiză de impact modificată care să reflecte aspectele sesizate în cadrul examinării documentului de analiză a impactului, iar unele prevederi ale proiectului necesită a fi revizuite.

S-au inițiat discuții la care au participat:

DI Silviu Gîncu

A menționat că curriculum se aprobă de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și este unic pentru toate calificările în conformitate cu art.64 alin.(2) din Codul educației, care prevede că curriculumul pe module/discipline în învățământul profesional tehnic se elaborează de experți în domeniu, se coordonează cu comitetele sectoriale și se aprobă prin ordinul ministrului educației, culturii și cercetării. A remarcat că în unele cazuri comitetele sectoriale comunică despre imposibilitatea de a se expune asupra unui sau altui document.

De asemenea, a menționat că învățământul dual pornește de la necesitatea agentului economic de a-și forma o forță de muncă calificată la întreprindere și dacă agentul economic are această necesitate el constituie aceste grupe pentru ca elevul să aibă posibilitate să exerseze deprinderile practice, iar în școala profesională săi fie asigurată doar pregătirea teoretică. În învățământ dual 70% din timp elevul se află la întreprindere și 30% la instituția de învățământ. Camera de Comerț și Industrie este entitatea care asigură ministerul/instituția de învățământ că agentul economic are condiții pentru implementarea învățământului dual.

DI Sergiu Harea

A menționat că analiza de impact este prezentată în conformitate cu prevederile legale. Proiectul de lege prezentat nu contravine Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, nu implică costuri suplimentare pentru agenții economici. A exprimat dezacordul cu opinia expertului Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare.

A remarcat că Camera de Comerț și Industrie reprezintă mediul de afaceri, fiind cea mai mare asociație de business, cu 1200 de membri, care au experți pe toate domeniile. Respectiv, Camera de Comerț și Industrie consultă curriculum și standardele ocupaționale.

În context, a menționat că procesul de formare profesională prin învățământ dual presupune aflarea elevului în cadrul unei întreprinderi, iar întreprinderea respectivă trebuie să creeze condiții pentru formarea profesională a elevului. Una din condiții este ca întreprinderea să aibă un maestru instructor, care ghidează elevul în procesul de formare profesională la întreprindere.

A notat că proiectul de lege reprezintă opinia a 94 de companii, membri ai Camerei de Comerț și Industrie, care deja implementează învățământul dual și, de asemenea, opinia a circa 20 companii, care doresc să se implice în învățământul dual. Proiectul de lege reglementează clar statutul ucenicilor și statutul întreprinderii, care participă la procesul de formare profesională în învățământul dual. Elaborarea și promovarea proiectului de lege este necesar, deoarece în Regulamentul cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică în învățământul dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018, conține prevederi contradictorii, iar anumite reglementări lipsesc.

A remarcat că Camera de Comerț și Industrie nu percepe nici o taxă, dar suportă cheltuieli în cuantum de circa 500 mii de leu anual din bugetul agenților economice pentru menținerea Direcției învățământ dual, care este responsabilă de ținerea registrelor ucenicilor, instruirea maistrilor etc.

(Opinia Camerei de Comerț și Industrie prezentată în scris se anexează la Procesul –verbal).

Dna Rodica Bivol

Cu referire la procedura de verificare a conformității agentului economic a menționat că aceasta nu este o procedură de verificare în sensul direct al cuvântului „a verifica”. Procedura de constatare a conformității este un instrument de asigurare a calității anume pentru instruirea practică. Această procedură permite să se asigure condițiile necesare pentru formarea profesională a elevilor și pregătirea unor cadre calificate într-un anumit domeniu.

Comisia pentru constatarea conformității agentului economic se constituie la cerința agentului economic prin depunerea scrisorii de intenție și este formată din minim 3 persoane, care sânt selectați

din registrul maistrilor instructori, certificați de Camera de Comerț și Industrie. Comisia se deplasează la sediul întreprinderii pentru a constata dacă agentul economic poate avea statut de al doilea loc de formare și în acest sens se constată dacă sânt respectate anumite cerințe: 1) competența personală și profesională a agentului economic și 2) dotarea tehnică și condițiile care le poate asigura agentul economic pe toată durata de instruire practică. În competențele profesionale ale agentului economic se evaluează dacă cooperarea respectivă deține pachetul educațional coordonat, avizat și aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (planul aprobat, curricula aprobată, planul de instruire practică în cadrul agentului economic).

A menționat că deținerea pachetului educațional poate fi verificată din oficiu, dar condițiile ce țin de dotarea tehnică și amenajarea locurilor de realizare a instruirii practice din oficiu trebuie atestat la sediul întreprinderii. A remarcat că, de fapt, nu este o verificare, dar o constatare. Se face un raport în care se prezintă lista companiilor care întrunesc această capacitate de a fi al doilea loc de formare și se prezintă Ministerului Educației, Culturii și Cercetării pentru implementarea programelor de formare profesională tehnică.

Dna Carolina Linte

A remarcat o problemă cu care se confruntă agenții economici. Aceștia nu au siguranță că după perioada de ucenicie elevii vor rămâne să lucreze la întreprinderea dată.

De ex. întreprinderile de producere a produselor lactate, în majoritatea cazurilor, sânt amplasate în afara municipiului Chișinău, elevilor li se oferă cazare, se creează condiții de muncă, nu este nici o garanție că acesta după ce trece perioada de ucenicie va rămâne la întreprindere.

A solicitat precizări privind garanțiile pe care le acordă proiectul de lege agenților economici că ucenicul își va continua activitatea de muncă la întreprinderea dată.

DI Silviu Gîncu

Cu referire la continuarea activității de muncă la întreprindere a menționat unele aspecte a problemei date. Unul dintre aspecte este vârsta ucenicilor. Astfel, din numărul total de elevi – 13000, care își fac studiile în învățământul dual, 800 dintre ei au vârsta de 16-18 ani. Codul educației prevede învățământul obligatoriu până la vârsta de 18 ani. Prin urmare nu este posibil de a include în proiect prevederi care ar impune obligativitatea a continua activitatea de muncă la întreprindere. Un alt aspect ține de încorporarea în serviciul militar.

A precizat că proiectul nu prevede obligativitatea absolventului de școală profesională de a rămână la întreprindere, or din punct de vedere juridic poate fi foarte complicat să fie inclusă o astfel de prevedere, deoarece vârsta absolvenților este de până la 18 ani.

DI Sergiu Harea

A menționat că a fost discutat aspectul ce ține de obligativitatea de a continua activitatea de muncă la întreprindere, dar astfel de prevederi contravine normelor constituționale.

Totodată, a remarcat că la moment se discută cu Ministerul Economiei și Infrastructurii și Ministerul Finanțelor modificarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică în învățământul dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018, precum și a Regulamentului privind mecanismul de utilizare a mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat pentru susținerea investitorilor în vederea pregătirii și instruirii personalului (cadrelor) în legătură cu crearea de noi locuri de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1002/2014, în vederea acordării unor facilități sau compensarea cheltuielilor suportate de companiile care participă la formarea profesională prin învățământ dual.

DI Adrian Servan

A solicitat precizări privind constituirea, componența și activitatea comisiei pentru constatarea conformității agentului economic, remarcând că în proiect nu se regăsesc prevederi cu privire la această comisie.

DI Sergiu Harea

A precizat că proiectul de lege nu prevede constituirea, componența și activitatea comisiei pentru constatarea conformității agentului economic, deoarece în lege nu e posibil de a include astfel de norme. Totodată, a menționat că Regulamentul de constatare este aprobat, în conformitatea cu legea, prin ordinul președintelui Camerei de Comerț și Industrie.

DI Vladislav Caminschi

A remarcat că condițiile de muncă la întreprindere pot și trebuie să fie verificate de către Inspectoratul de Stat Muncii. Crearea comisiei și efectuarea verificărilor la agentul economic este un aspect care impune atenție din partea Grupului de lucru, or prin aceste activități pot fi depășite anumite limite legale.

A opinat că urmează a fi prevăzute proceduri de constatare periodică (planificată) a condițiilor de muncă, declarate de către agentul economic. Totodată, constatările se pot face și în legătură cu o situație sesizată.

DI Sergiu Harea

A menționat că sugestiile expuse privind constatarea condițiilor de muncă din oficiu și în legătură cu o situație sesizată de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării vor fi luate în considerare.

Dna Marina Bzovî

A menționat că pentru sectorul IT învățământul dual ar putea fi o opțiune, dar pentru companii nu sânt convenabile toate mecanismele de compensare care se propun din prisma regimului aplicabil acestor companii. Respectiv, întregul mecanism trebuie simplificat.

DI Vladislav Caminschi

A susținut opinia expusă privind simplificarea mecanismului de aplicare a învățământului dual. A menționat că condițiile de muncă a unui ucenic nu trebuie să fie altele decât a unui angajat, cu respectarea revederilor legislației muncii care reglementează condițiile speciale ce țin de vârstă etc.

Dna Elena Bejenaru (opinie prezentată prin e-mail)

În art.3 alin. (7) cuvintele „structurii asociative interesate, Camerei de Comerț și Industriei a Republicii Moldova” vor fi expuse în altă redacție, excluzând mențiunea directă a Camerei, și includerea în această expunere și Institutul Muncii, INCERCON.

Prin urmare și textul din art.10, de asemenea, va fi modificat astfel ca să redea o formă generală tuturor participanților la organizarea acestui proces. Considerăm că prin modificările propuse va fi stabilită o egalitate în drepturi, anunțate în proiectul de lege și libertatea în acțiune a solicitanților de învățământ dual.

În art.16 propunem ca Regulamentul Comisiei de verificare a conformității să fie elaborat și aprobat de către organul central de specialitate sau poate fi completat proiectul de lege cu un asemenea articol.

Ca urmare a discuțiilor din cadrul ședinței s-a decis: proiectul se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor expertului Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare și ale membrilor Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Vicepreședintele Grupului de lucru

Vladislav CAMINSCHI